

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE
BETREKKINGEN

mercredi

28-04-2004

Après-midi

woensdag

28-04-2004

Namiddag

<i>cdH</i>	<i>centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V</i>	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
<i>ECOLO</i>	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
<i>FN</i>	<i>Front National</i>
<i>MR</i>	<i>Mouvement réformateur</i>
<i>N-VA</i>	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
<i>PS</i>	<i>Parti socialiste</i>
<i>sp.a-spirit</i>	<i>Socialistische Partij Anders – Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht</i>
<i>VLAAMS BLOK</i>	<i>Vlaams Blok</i>
<i>VLD</i>	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>	
<i>DOC 51 0000/000</i>	<i>Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	<i>DOC 51 0000/000</i>	<i>Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>	<i>QRVA</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV</i>	<i>version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)</i>	<i>CRIV</i>	<i>voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
<i>CRABV</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>	<i>CRABV</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
<i>CRIV</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)</i>	<i>CRIV</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i>
	<i>(PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>		<i>(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
<i>PLEN</i>	<i>séance plénière</i>	<i>PLEN</i>	<i>plenum</i>
<i>COM</i>	<i>réunion de commission</i>	<i>COM</i>	<i>commissievergadering</i>

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<i>Commandes :</i>	<i>Bestellingen :</i>
<i>Place de la Nation 2</i>	<i>Natieplein 2</i>
<i>1008 Bruxelles</i>	<i>1008 Brussel</i>
<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.laChambre.be</i>	<i>www.deKamer.be</i>
<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>	<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>

SOMMAIRE

Question de M. Walter Muls au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la situation des Kurdes en Syrie" (n° 2183) 1

Orateurs: **Walter Muls, Frédérique Ries**

Question de Mme Hilde Vautmans au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la lapidation éventuelle d'une femme adultère au Nigéria" (n° 2522) 3

Orateurs: **Hilde Vautmans, Geert Versnick, Frédérique Ries, Francis Van den Eynde, Geert Lambert**

Question de M. Raymond Langendries au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la situation dans la région soudanaise du Darfour" (n° 2611) 5

Orateurs: **Raymond Langendries, président du groupe cdH, Frédérique Ries**

Interpellation et question jointes de: 8
- M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la position du gouvernement en ce qui concerne le résultat de la consultation populaire organisée à Chypre" (n° 321) 8

- M. Cemal Cavdarli au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la levée de l'isolement politique et économique (embargo) de Chypre Nord" (n° 2677) 8

Orateurs: **Francis Van den Eynde, Cemal Cavdarli, Frédérique Ries**

Motions 15

Question de M. Mohammed Boukourna au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la convention pour la sauvegarde du patrimoine culturel immatériel" (n° 2675) 15

Orateurs: **Mohammed Boukourna, Frédérique Ries**

INHOUD

Vraag van de heer Walter Muls aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de toestand van de Koerden in Syrië" (nr. 2183) 1

Sprekers: **Walter Muls, Frédérique Ries**

Vraag van mevrouw Hilde Vautmans aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de mogelijke steniging van een overspelige vrouw in Nigeria" (nr. 2522) 3

Sprekers: **Hilde Vautmans, Geert Versnick, Frédérique Ries, Francis Van den Eynde, Geert Lambert**

Vraag van de heer Raymond Langendries aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de toestand in de Soedanese regio Darfour" (nr. 2611) 5

Sprekers: **Raymond Langendries, voorzitter van de cdH-fractie, Frédérique Ries**

Samengevoegde interpellatie en vraag van: 8
- de heer Francis Van den Eynde tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het regeringsstandpunt over de uitslag van de volksraadpleging te Cyprus" (nr. 321) 8

- de heer Cemal Cavdarli aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het opheffen van het politieke en economische isolement (embargo) m.b.t. Noord-Cyprus" (nr. 2677) 8

Sprekers: **Francis Van den Eynde, Cemal Cavdarli, Frédérique Ries**

Moties 15

Vraag van de heer Mohammed Boukourna aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het verdrag ter bescherming van het immaterieel cultureel erfgoed" (nr. 2675) 15

Sprekers: **Mohammed Boukourna, Frédérique Ries**

COMMISSION DES RELATIONS
EXTERIEURES

du

MERCREDI 28 AVRIL 2004

Après-midi

COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE BETREKKINGEN

van

WOENSDAG 28 APRIL 2004

Namiddag

Les questions et les interpellations commencent à 15.10 heures.

Président: M. Patrick Moriau.

De vragen en interpellaties vangen aan om 15.10 uur.

Voorzitter: de heer Patrick Moriau.

De **voorzitter**: Collega's, ik stel vast dat de heer Van der Maelen niet aanwezig is.

01 **Vraag van de heer Walter Muls aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de toestand van de Koerden in Syrië" (nr. 2183)**

01 **Question de M. Walter Muls au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la situation des Kurdes en Syrie" (n° 2183)**

01.01 **Walter Muls** (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, ik heb de heer Van der Maelen daarnet ontmoet in de commissie voor de Herziening van de Grondwet en de Hervorming van de Instellingen en hij heeft mij gevraagd u mede te delen dat hij genoeg neemt met een schriftelijk antwoord van de minister.

Mevrouw de staatssecretaris, mijn vraag handelt over de Koerden in Syrië. Ik had mijn vraag een aantal weken geleden ingediend en pas ze lichtjes aan.

Reeds een aantal weken geleden werd melding gemaakt van ongeregelheden in Syrië waarbij honderden Syrische Koerden werden gearresteerd en 25 doden vielen bij rellen na een voetbalwedstrijd in Kamishli tussen een team met vooral Koerdische supporters enerzijds, en een team met een overwegend Arabische aanhang anderzijds. Bij de rellen zouden een twintigtal Koerdische Syriërs gedood zijn door de veiligheidstroepen. Naar aanleiding van dit incident is er oproer uitgebroken in verschillende steden, onder meer Aleppo en Damascus - dat ook opnieuw in het nieuws is om andere redenen.

Volgens een rapport van Amnesty International werden honderden jongens en mannen thuis gearresteerd. Bij de rellen in Aleppo zouden vijf mensen het leven hebben gelaten.

Uit protest tegen dat geweld zijn een aantal Syrische Koerden in ons land in hongerstaking gegaan om druk uit te oefenen.

De situatie is geëscaleerd. Feiten stapelen zich op. Het probleem van

01.01 **Walter Muls** (sp.a-spirit): Il y a quelques semaines, des troubles ont eu lieu en Syrie, à l'issue d'un match de football à Qamishli. Vingt-cinq personnes ont été tuées et des centaines de Kurdes syriens ont été arrêtés. Plus tard, une vingtaine d'autres Kurdes ont été tués lors d'échauffourées. Des incidents ont ensuite éclaté à Alep et à Damas. Selon Amnesty International, des centaines de jeunes gens et d'hommes auraient été arrêtés à leur domicile à la suite de ces événements.

Un groupe d'activistes kurdes à Bruxelles demande qu'on s'intéresse à cette affaire. L'opposition des Kurdes de Syrie est liée au fait que d'autres Kurdes ont obtenu une certaine forme d'autonomie dans la région.

Le ministre est-il informé des pratiques du gouvernement syrien à l'encontre des Kurdes?

de Koerden in Syrië is niet nieuw. Heel lang geleden heeft men een groep Syrische Koerden de nationaliteit ontnomen. De steeds weerkerende reden die wordt opgegeven is dat Syrië een staat in oorlog is. Men bedoelt in oorlog met Israël.

Mevrouw de staatssecretaris, bent u op de hoogte van de praktijken waaraan de Syrische overheid zich op dit ogenblik ten aanzien van de Koerden schuldig maakt?

Is België van plan diplomatieke initiatieven te nemen om aan de situatie van de Koerden in Syrië iets te doen?

01.02 Staatssecretaris **Frédérique Ries**: Mijnheer Muls, de situatie van de Koerden in Syrië kan niet vergeleken worden met die in de buurlanden. Toch is het zo dat de Koerdische minderheid in Syrië met discriminerende maatregelen heeft af te rekenen. Die minderheid telt tussen anderhalf en twee miljoen mensen, of 9 tot 10% van de bevolking van Syrië. Het probleem rijst vooral voor de apatride Koerden die niet over identiteitspapieren kunnen beschikken. Krachtens de volkstelling van 1962 en rekeninghoudend met de etnische en godsdienstige oorsprong hebben 120.000 Koerden hun nationaliteit verloren. Gelet op de demografische groei is dat aantal waarschijnlijk toegenomen tot 200.000 of 250.000. De Koerden vragen de erkenning van hun taal en cultuur alsmede van hun politieke rechten. Zij stellen die eis ook zonder daarom de territoriale integriteit van het land in vraag te stellen. Toch verdenkt de Syrische overheid hen van separatistische bedoelingen en dat des te meer in de nieuwe regionale context.

De Koerdische problematiek moet volgens ons niettemin door de Syrische overheid behandeld worden, en dat met eerbied voor de mensenrechten en voor de rechten van die minderheid op een eigen cultuur en taalidentiteit. De kwestie heeft ook raakpunten met problemen als illegale immigratie in Europa. De problemen worden aangekaart in het kader van de politieke dialoog tussen de Europese Unie en Syrië. Ik kan u hier verzekeren dat België in samenspraak met zijn Europese partners een bijzondere aandacht blijft schenken aan de situatie van de Koerdische minderheid in Syrië. De Europese Unie blijft haar diepste bekommernis uiten tegenover de Syrische overheid.

Omdat de internationale pers weinig inlichtingen verstrekt over deze gebeurtenissen, volgen onze ambassades ter plaatse deze kwestie van nabij op.

01.03 **Walter Muls** (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de staatssecretaris, ik dank u voor het antwoord. Ik kan alleen maar hopen, samen met u, dat de recente aanslagen in Damascus niet als alibi zullen worden gebruikt om de apatriden – die volgens mij veel talrijker zijn dan de voorzichtige schatting die u doet – nog meer te vervolgen en in een totaal wetteloze situatie te storten.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

Le **président**: Chers collègues, la question n° 2239 de M. Van den Eynde est reportée. Je propose d'attendre l'arrivée de M. Van der Maelen pour sa question n° 2375.

La Belgique a-t-elle l'intention de prendre des initiatives diplomatiques?

01.02 **Frédérique Ries**, secrétaire d'Etat: La situation des Kurdes en Syrie n'est pas comparable à celle des Kurdes dans les pays voisins mais ils n'en sont pas moins victimes de discriminations. Il s'agit de près de deux millions de personnes, dont une frange d'environ un quart de million de personnes ne disposant pas de documents d'identité. Les Kurdes, et en premier lieu les apatrides, réclament des droits politiques, le droit à une langue et une culture propres, sans velléités séparatistes. Les autorités nourrissent toutefois des craintes à cet égard.

Ce problème a déjà été abordé fréquemment dans le cadre du dialogue entre l'UE et la Syrie. Les droits de l'homme s'appliquent en effet également aux Kurdes. La presse n'accorde que peu d'attention à la situation, mais nos ambassades la suivent très attentivement.

01.03 **Walter Muls** (sp.a-spirit): J'espère qu'on ne saisira pas le prétexte des attentats perpétrés à Damas pour s'en prendre à nouveau aux apatrides.

01.04 Walter Muls (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, de heer Van der Maelen heeft mij daarnet in de commissie voor de Herziening van de Grondwet en de Hervorming van de Instellingen gezegd dat hij ook voor deze vraag genoeg zal nemen met een schriftelijk antwoord van de minister.

Le **président**: La question n° 2400 de M. Van den Eynde est reportée. La question n° 2454 de M. Muls a été retirée.

02 Vraag van mevrouw Hilde Vautmans aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de mogelijke steniging van een overspelige vrouw in Nigeria" (nr. 2522)

02 Question de Mme Hilde Vautmans au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la lapidation éventuelle d'une femme adultère au Nigéria" (n° 2522)

02.01 Hilde Vautmans (VLD): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de staatssecretaris, het Nigeriaanse hooggerechtshof heeft een eerder vonnis tot steniging van Amina Lawal bevestigd. Tenzij de internationale gemeenschap iets onderneemt, zal deze vrouw over twee maanden worden doodgestenigd.

Het Belgische Parlement heeft op initiatief van alle partijen een voorstel goedgekeurd waardoor wij in onze Grondwet inschrijven dat de doodstraf is afgeschaft. Het moet duidelijk zijn dat wij – het Belgisch Parlement – niet alleen tegen de doodstraf zijn, maar dat de manier waarop het in Nigeria dreigt te gebeuren - steniging - en de reden waarom - overspel - ons toch echt wel tegen de borst stuit. We moeten daartegen reageren. Ik durf er niet aan te denken wat we in België zouden doen als we op dat wapenfeit een straf zouden zetten.

02.02 Geert Versnick (VLD): We hebben niet genoeg stenen.

02.03 Hilde Vautmans (VLD): Mevrouw de staatssecretaris, het is aangewezen dat wij niet alleen in het Belgisch Parlement die stem laten horen, maar dat ook de Belgische overheid met kracht protesteert tegen die mogelijke steniging. We moeten niet alleen protesteren. We moeten ook druk uitoefenen om het vonnis niet uit te voeren.

Mevrouw de staatssecretaris, zal de regering krachtig reageren tegen de mogelijke steniging van Amina Lawal? Welke drukingsmiddelen heeft de Belgische regering ten opzichte van de Nigeriaanse autoriteiten? Ik denk dan bijvoorbeeld aan het verstrekken van visa aan mensen die uit Nigeria afkomstig zijn. Kunnen we daarmee iets doen? Kunnen we die visumaanvragen niet opschorten? Zal minister Michel een gezamenlijke Europese reactie bepleiten bij zijn collega's tijdens een Europese Ministerraad? Mevrouw de staatssecretaris, ik ben ervan overtuigd dat u dit standpunt alleszins deelt. Wij moeten heel krachtig reageren tegen dit feit.

02.04 Staatssecretaris Frédérique Ries: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Vautmans, België en de Europese Unie hebben de zaak van mevrouw Amina Lawal van dichtbij gevolgd.

Haar veroordeling werd in september 2003 geannuleerd. De beslissing werd uitgesproken door het islamistische hof van beroep van de staat Katsina in het noorden van Nigeria. Ze annuleert de terdoodveroordeling door steniging van mevrouw Amina Lawal die eerder was uitgesproken door het islamistische hof van Bakori in de

02.01 Hilde Vautmans (VLD): La Cour suprême du Nigeria a confirmé une condamnation à la lapidation prononcée à l'encontre d'Amina Lawal. A moins que la communauté internationale ne prenne une initiative, cette femme sera mise à mort dans deux mois. A mes yeux, il faudrait que la Belgique proteste vivement et fasse par tous les moyens pression sur les autorités nigérianes.

02.03 Hilde Vautmans (VLD): La Belgique compte-t-elle agir?

De quels moyens de pression les autorités belges disposent-elles?

Le ministre entend-il suspendre l'octroi de visa aux personnes originaires du Nigeria lorsque la condamnation sera réellement mise à exécution?

Plaidera-t-il auprès des ses collègues du Conseil européen en faveur d'une réaction européenne commune?

02.04 Frédérique Ries, secrétaire d'Etat: La condamnation à mort d'Amina Lawal a été annulée en septembre 2003 par la Cour d'appel islamique de l'Etat de Katsina, dans le nord du Nigéria. Dans un communiqué du 25 septembre 2003, Amnesty international a d'ailleurs salué

staat Katsina op 22 maart 2002. Die beslissing werd overigens door Amnesty International toegejuicht in een communiqué van 25 september 2003.

Net zoals ze dat in het verleden had gedaan voor mevrouw Safiya Hussein had de Europese Unie over de doodstraf door steniging een vertrouwelijke demarche ondernomen bij de Nigeriaanse minister van Buitenlandse Zaken, de heer Sule Lamido. België beschikt over een diplomatieke vertegenwoordiging in Abuja. Onze bezorgdheid in deze aangelegenheid werd dus ook rechtstreeks meegedeeld aan de Nigeriaanse autoriteiten.

In overleg met de Europese partners gebruikt België alle middelen die het ter beschikking heeft om onze ongerustheid met betrekking tot de eerbiediging van de mensenrechten aan de federale regering van Nigeria mee te delen.

In het kader van de betrekkingen die de Europese Unie met Nigeria onderhoudt, wordt een centrale prioriteit toegekend aan de ontwikkeling van een democratische cultuur, met inbegrip van de eerbiediging van de mensenrechten. Het is duidelijk dat de Nigeriaanse overheden bewust zijn van de zeer grote bezorgdheid van ons land en de Europese Unie inzake gevallen zoals dat van mevrouw Lawal. Diverse Nigeriaanse federale gezagsdragers hadden overigens verklaard dat het vonnis dat ten opzichte van mevrouw Lawal was uitgesproken, nooit zou worden uitgevoerd, maar dat zij niet tussenbeide konden komen vanwege het principe van scheiding der machten en de mogelijkheden van hoger beroep die er voor de betrokkene nog waren.

De hervkiezing in april 2003 van de heer Obasanjo tot president van Nigeria en het feit dat hij een aantal kandidaten heeft kunnen verslaan die vurige verdedigers zijn van de sharia-wetgeving en van de toepassing ervan over het gehele Nigeriaanse grondgebied zijn eveneens positieve factoren. De flagrante onverenigbaarheid van dergelijke veroordelingen met de Nigeriaanse verplichtingen op het vlak van internationaal recht betekent ontegensprekelijk een reëel probleem waarvan de Nigeriaanse federale autoriteiten zich goed bewust zijn. Aldus kan in de context van de Cotonou-conventie de niet-naleving van dergelijke verplichtingen het voorwerp uitmaken van een politieke dialoog die eventueel kan leiden tot sancties - u hebt het ook over sancties gehad - op het vlak van de ontwikkelingssamenwerking.

Het hoeft geen betoog dat dit soort dossiers aandachtig wordt gevolgd door Buitenlandse Zaken en door instanties van de Europese Unie.

02.05 Hilde Vautmans (VLD): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de staatssecretaris, ik heb het begin van uw antwoord niet goed begrepen. Hebt u gezegd dat de steniging niet zal doorgaan?

02.06 Frédérique Ries, secrétaire d'Etat: Elle a été annulée en septembre 2003.

02.07 Hilde Vautmans (VLD): Elle a été réaffirmée voici deux semaines. Cela a fait l'objet d'une campagne d'Amnesty International.

cette décision.

L'Union européenne avait entrepris à cet effet des démarches confidentielles auprès du ministre des Affaires étrangères nigérian. La Belgique dispose d'une représentation diplomatique à Abuja et a donc pu directement faire part de ses inquiétudes aux autorités nigérianes.

Les autorités nigérianes sont conscientes de la profonde préoccupation que de tels dossiers suscitent dans notre pays et dans l'Union européenne. Il faut se féliciter de la réélection du président nigérian et de la défaite de plusieurs candidats qui étaient de fervents partisans de la charia. Le Nigéria a conscience de l'incompatibilité flagrante entre de telles condamnations et le droit international. Des sanctions sont envisageables sur le plan de la coopération au développement.

Il va sans dire que le département des Affaires étrangères et l'Union européenne attachent une importance toute particulière à ce genre de dossiers.

02.05 Hilde Vautmans (VLD): Je n'ai pas compris le début de la réponse. La lapidation n'aura-t-elle pas lieu?

02.06 Staatssecretaris Frédérique Ries: Inderdaad, de veroordeling werd vernietigd in september 2003.

02.07 Hilde Vautmans (VLD): Twee weken geleden werd het

vonnis bevestigd.

02.08 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik wil mij niet mengen in de discussie en vraag het woord uitsluitend ter informatie.

Ik heb ook verschillende brieven gekregen van personen die mij om een handtekening vroegen tegen deze herbevestigde doodstraf. De waarheid heeft echter haar rechten en ik moet er meteen aan toevoegen dat mij nadien werd meegedeeld dat het niet waar was en dat, zoals de staatssecretaris daarnet zei, dit nu is uitgesteld of doodgewoon afgeblazen. Ik ken het antwoord ook niet, maar het zou wel interessant zijn om nu eens definitief te weten hoe de vork in de steel zit.

Bedankt, mijnheer de voorzitter, dat ik het woord heb mogen nemen.

02.09 Geert Lambert (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, ik ben relatief zeker – voor zover men zeker kan zijn in zulke zaken – dat het vonnis of het arrest, wat het ook moge zijn, van 25 september 2003 definitief is. Dit wordt ook aangekondigd op, bijvoorbeeld, de website van Amnesty International. Ik kan u tonen dat op de website zelfs wordt gewaarschuwd voor de nieuwe mails waarin men oproept om terug een petitie te ondertekenen, maar dat het vonnis van 25 september 2003 definitief zou zijn. Voor zover er in dergelijke zaken ooit definitieve uitspraken zijn, zou er dus geen gevaar bestaan.

02.10 Hilde Vautmans (VLD): Misschien kan de staatssecretaris daarover duidelijkheid brengen.

02.11 Frédérique Ries, secrétaire d'Etat: Selon les éléments dont je dispose, l'arrêt de la cour islamique a été effectivement annulé en septembre 2003. Je vous propose de prendre ici bonne note des précisions qui ont été avancées et de faire un rapport au président de la commission dès que possible, puisque Mme Vautmans nous parlait d'un délai de quinze jours à peine. Je propose de vous amener une réponse aussi rapidement que possible.

02.08 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Non, ce n'est pas exact. Plusieurs pétitions m'ont également déjà été soumises mais, comme l'a dit la secrétaire d'Etat, le jugement a été annulé.

02.09 Geert Lambert (sp.a-spirit): Amnesty International lance même une mise en garde à cet égard sur son site Internet. Le jugement de septembre 2003 est définitif.

02.10 Hilde Vautmans (VLD): La secrétaire d'Etat pourrait-elle fournir des éclaircissements à ce sujet?

02.11 Staatssecretaris Frédérique Ries: Volgens de inlichtingen waarover ik beschik, werd het arrest van het Islamitisch Hof in september 2003 vernietigd. Ik stel voor dat nota zou worden genomen van de verstrekte toelichtingen en dat zo snel mogelijk verslag zou worden uitgebracht aan de voorzitter van de commissie, aangezien mevrouw Vautmans het over een termijn van nauwelijks veertien dagen had.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 Question de M. Raymond Langendries au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la situation dans la région soudanaise du Darfour" (n° 2611)

03 Vraag van de heer Raymond Langendries aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de toestand in de Soedanese regio Darfour" (nr. 2611)

03.01 Raymond Langendries (cdH): Monsieur le président, madame la secrétaire d'Etat, le secrétaire général de l'ONU, M. Kofi

03.01 Raymond Langendries (cdH): De Secretaris-Generaal van

Annan, a appelé, le 7 avril dernier à Genève, la communauté internationale "à réagir rapidement et fermement pour mettre fin aux violations massives des droits de l'homme au Soudan". Kofi Annan a en outre précisé que "par réagir, j'entends des mesures qui peuvent inclure l'action militaire". Il a annoncé l'envoi d'une mission de haut niveau dans le Darfour pour établir les faits qui, a-t-il dit, "me font craindre le pire".

Le 2 avril 2004, le coordinateur de l'aide d'urgence des Nations unies pour le Soudan a souligné que "les milices pillent, brûlent et emploient les tactiques de la terre brûlée". Celui-ci considère qu'il s'agit d'un nettoyage ethnique.

Le Conseil de sécurité de l'ONU a lancé un appel au gouvernement de Khartoum et aux groupes d'opposition soudanais, leur demandant de conclure un cessez-le-feu humanitaire et de parvenir à un règlement politique du conflit.

Certaines sources ont avancé le chiffre de 10.000 morts provoqués par ces affrontements. L'ONU a toutefois indiqué qu'un million de personnes sur les six millions d'habitants des trois provinces soudanaises qui constituent le Darfour, frontalier du Tchad, avaient besoin d'assistance. Les combats du Darfour auraient fait de 3.000 à 10.000 morts, 670.000 personnes déplacées au Soudan et 135.000 réfugiés au Tchad, selon les estimations d'organisations humanitaires.

L'organisation humanitaire Human Rights Watch a, de son côté, rendu ces milices responsables d'énormes violations des droits de l'homme dans le Darfour, avertissant que le Soudan devra répondre de crimes contre l'humanité.

La Commission des droits de l'homme de l'ONU a adopté, le 23 avril dernier, un texte sur la crise humanitaire au Darfour, texte extrêmement modeste et qui s'abstient de critiquer le régime de Khartoum, se contentant de demander au gouvernement soudanais de s'engager à neutraliser les milices armées au Darfour et ce, alors qu'un rapport préliminaire de l'ONU accusait les forces de Khartoum et leurs milices arabes d'atrocités contre les civils noirs du Darfour: viols collectifs, bombardements de villages, destructions de cultures, toutes exactions susceptibles d'être qualifiées de crimes contre l'humanité.

Le gouvernement belge rejoint-il l'analyse de l'ONU et, en particulier, celle de son secrétaire général sur la situation au Darfour? Soutenez-vous l'idée d'une intervention militaire sous mandat de l'ONU? Quelles initiatives diplomatiques et humanitaires comptez-vous prendre? Estimez-vous que la Cour pénale internationale devrait être saisie de la question? Comment justifiez-vous l'attitude des pays européens sur la prudente résolution de la Commission des droits de l'homme de l'ONU?

03.02 **Frédérique Ries**, secrétaire d'Etat: Monsieur le président, chers collègues, question importante s'il en est, qui a d'ailleurs été longuement évoquée au cours du Conseil "Affaires générales" de ce lundi à Luxembourg.

de l'ONU heeft de internationale gemeenschap opgeroepen zich krachtig te verzetten tegen de schendingen van de mensenrechten in Soedan. Volgens hem kan dit ook via een militair optreden gebeuren. De toestand in de Darfour-regio lijkt bijzonder zorgwekkend. De coördinator van de noodhulp van de UNO stelde vast dat milities de politiek van de verschroeide aarde toepassen. Hij vindt dat het hier om een etnische zuivering gaat. Bronnen maken melding van 3.000 tot 10.000 doden en de UNO schat dat één miljoen mensen hulp nodig hebben. "Human Rights Watch" stelt de milities verantwoordelijk voor schendingen van de mensenrechten die op grote schaal in de Darfour-regio plaatsvinden

Toch uit de Commissie voor de mensenrechten van de UNO geen kritiek op het regime in Khartoem, ook al maakt het voorbereidend verslag van de UNO melding van wantoestanden die als misdaden tegen de mensheid zouden kunnen worden beschouwd.

Sluit de Belgische regering zich bij de analyse van de UNO aan?

Steunt u een militair optreden onder UNO-mandaat?

Welke politieke en diplomatieke initiatieven denkt u te nemen?

Steunt u een actie van het Internationaal Strafhof ter zake?

Hoe rechtvaardigt u de houding van de Europese landen ten aanzien van de voorzichtige resolutie die door de Commissie voor de mensenrechten van de UNO werd aangenomen?

03.02 Staatssecretaris **Frédérique Ries**: De Raad Algemene Zaken heeft die kwestie eergisteren langdurig besproken. België heeft zich daar al in februari

Je répondrai donc avec précision à vos questions.

D'abord, en ce qui concerne l'analyse belge et l'analyse des Nations unies. La Belgique, au même titre que l'ensemble de ses partenaires européens, s'est inquiétée du déclenchement de ce nouveau théâtre de guerre au Soudan et ce, dès février 2003.

Il y a un peu plus d'un an, des combats ont opposé le gouvernement de Khartoum aux groupes rebelles du Darfour, dont essentiellement le Sudan Liberation Movement (SLM) et le Justice and Equality Movement (JEM). Ils ont provoqué des déplacements importants et désastreux des populations locales. Les agences humanitaires des Nations unies travaillent sur une estimation actuellement fixée à 110.000 réfugiés dans la région frontalière du Tchad et de 700.000 déplacés dans le Darfour.

La Belgique est extrêmement préoccupée par cette situation au Soudan et partage l'analyse des Nations unies, tant sur la situation humanitaire dramatique que sur la question des violations massives des principes élémentaires des droits de l'homme et du droit international humanitaire au cours des affrontements.

En ce qui concerne l'intervention militaire. Le Conseil de sécurité des Nations unies assumant la responsabilité principale du maintien de la paix et de la sécurité internationale, la Belgique, par cet attachement historique et indéfectible à ce droit international qu'elle n'a cessé de répéter, soutient si nécessaire le principe d'une intervention militaire sous mandat des Nations unies en vue de restaurer la paix, voire de l'imposer.

Quelles sont les initiatives diplomatiques et humanitaires que nous comptons prendre? L'Union européenne, dont la Belgique a toujours été un membre actif sinon avant-gardiste en matière de politique africaine, a joué un rôle proactif dans la conclusion du cessez-le-feu entre les belligérants, signé le 8 avril dernier.

Lors du Conseil "Affaires générales" de Luxembourg d'il y a deux jours, le ministre Louis Michel a pris l'initiative de demander à l'Union européenne qu'elle soutienne politiquement l'application de ce cessez-le-feu auprès des belligérants.

De même, Louis Michel a demandé que l'Union européenne exige du gouvernement soudanais qu'il permette dans les délais les plus brefs l'acheminement sans restrictions de l'aide humanitaire, car des problèmes se présentent là aussi; qu'il s'engage aussi à neutraliser l'ensemble des milices sous son contrôle: ces dernières sont en effet un élément essentiel du problème. A cette fin, il a demandé que la troïka de l'Union européenne puisse se rendre dans la région. Le COPS (Comité Politique et de Sécurité), lors de sa réunion du 27 avril, donc tout récemment, a accepté cette proposition.

Vous remarquez ainsi que je vous livre ici des éléments tout à fait récents.

De plus, la Belgique rappelle qu'elle souhaite que l'Union européenne, en étroite collaboration avec les Nations unies, étudie rapidement les moyens pour que l'Union africaine monte, si nécessaire, une mission de maintien de la paix dans la région.

2003 over gebogen. Hele bevolkingsgroepen zijn op de vlucht en de situatie is rampzalig: men heeft het over 110.000 vluchtelingen en 700.000 mensen die in Darfour zelf op de vlucht zijn. Dat baart de Belgische autoriteiten zorgen en wij delen het UNO-standpunt ter zake.

Het komt de UNO-Veiligheidsraad toe over een eventuele militaire interventie te beslissen. Voor België staat het internationaal recht voorop en ons land zal zo nodig een militaire interventie met het oog op het herstellen of opleggen van de vrede steunen op voorwaarde dat het internationaal recht daarbij wordt nageleefd.

Op 8 april jongstleden ondertekenden de oorlogvoerende partijen een staakt-het-vuren. België heeft trouwens actief deelgenomen aan de onderhandelingen die tot dat akkoord hebben geleid. Minister Michel heeft de Europese Unie gevraagd dat staakt-het-vuren politiek te steunen. Hij heeft tevens gevraagd dat de Europese Unie van de Soedanese regering zou eisen dat de humanitaire hulp onverwijld ter bestemming zou kunnen worden gebracht en dat de milities zouden worden geneutraliseerd. Hij heeft daartoe gevraagd dat een Europese trojka naar die regio zou kunnen reizen. Dat voorstel werd door het Politiek en Veiligheidscomité (PVC) aanvaard.

België wil tevens dat de Europese Unie snel zou onderzoeken hoe de Afrikaanse Unie zo nodig kan worden geholpen bij het opzetten van een vredeshandhavingsoperatie. De minister heeft ten slotte voorgesteld dat de Europese Unie een rechtstreekse interventie in een nog nader te bepalen vorm zou overwegen.

Het Belgische initiatief is op dit ogenblik op humanitaire hulp

En outre, si l'évolution de la situation, que nous suivons de très près, l'imposait, le ministre a proposé que l'Union envisage, au nom du principe de non-indifférence, une intervention directe dont la forme reste encore à déterminer dans le détail. L'initiative au niveau belge s'inscrit, pour le moment, dans le cadre de cette assistance humanitaire.

Le ministre a approuvé, très récemment, un subside à hauteur de 600.000 euros au profit de MSF Belgique au titre de l'aide d'urgence et de réhabilitation en vue de venir en aide aux réfugiés du Darfour - j'ai déjà dit à quel point ils étaient nombreux - et qui se trouvent dans la région frontalière du Tchad.

En ce qui concerne l'aide qui pourrait être accordée aux déplacés dans la région du Darfour, cette question est en cours d'examen au sein du département Affaires étrangères. Des problèmes d'accès à la région du fait des belligérants, particulièrement du gouvernement soudanais, ont jusqu'ici conditionné largement ce deuxième aspect de l'aide et de l'assistance humanitaire belge.

La Belgique et l'Union européenne inscrivent la question de l'accès humanitaire dans cette région comme une priorité - elles l'ont dit lundi encore - de leur action en faveur de la résolution de ce conflit du Darfour.

Estimons-nous que la Cour pénale internationale doit être saisie? Dès le début, la Belgique a été – elle tient à le rappeler – une fervente partisane de cette idée d'une Cour pénale internationale. Cette position politique est le fruit d'une tradition diplomatique de notre pays. Dans ce sens, la Belgique, qui est bien sûr une fidèle défenderesse des droits de l'homme dans le monde, est, par principe, favorable à l'action de la CPI. Elle attend des Nations unies la qualification définitive, de façon précise, des faits qui sont commis au Darfour et ses propositions d'action en vue de considérer les instruments juridiques qui s'offrent à la Communauté internationale, pour répondre de façon appropriée à l'exigence de justice pour toutes ces populations qui sont victimes de ce conflit meurtrier.

03.03 Raymond Langendries (cdH): Monsieur le président, je tiens à remercier Mme la secrétaire d'Etat pour sa réponse très complète.

gericht. Er werd Artsen zonder Grenzen een subsidie van 600.000 euro toegekend, om de vluchtelingen van Darfour ter hulp te komen. Mijn departement buigt zich op dit ogenblik over de mogelijke bijstand aan de ontheemden in de streek van Darfour.

België was van in het begin een groot voorstander van het Internationaal Strafgerechtshof en, als trouw voorvechter van de mensenrechten, schaaft het zich in beginsel achter het optreden van het hof. België wacht echter af de definitieve omschrijving van de gebeurtenissen in Darfour van de VN af, om een passend antwoord te kunnen geven.

03.03 Raymond Langendries (cdH): Dank u.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

04 Samengevoegde interpellatie en vraag van:

- de heer Francis Van den Eynde tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het regeringsstandpunt over de uitslag van de volksraadpleging te Cyprus" (nr. 321)
- de heer Cemal Cavdarli aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het opheffen van het politieke en economische isolement (embargo) m.b.t. Noord-Cyprus" (nr. 2677)

04 Interpellation et question jointes de:

- M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la position du gouvernement en ce qui concerne le résultat de la consultation populaire organisée à Chypre" (n° 321)
- M. Cemal Cavdarli au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la levée de l'isolement politique et économique (embargo) de Chypre Nord" (n° 2677)

04.01 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de

04.01 Francis Van den Eynde

voorzitter, mevrouw de staatssecretaris, ik wil eerst en vooral, voor alle duidelijkheid, beklemtonen dat sommigen misschien de indruk hebben dat mijn interpellatie in eerste instantie gericht is tegen de Turkse politiek. Dat is niet het geval. Dat is pas zo in tweede instantie; ik wil daar eerlijk in zijn. In eerste instantie neem ik hier de Belgische en Europese politiek onder vuur.

En waarom? Zoals u weet heeft er vorige zondag een referendum plaatsgevonden op Cyprus inzake de eenmaking van het eiland. Die eenmaking is natuurlijk zeer wenselijk – ik benadruk: zeer wenselijk – maar de eerste vereiste om die eenmaking te kunnen bekomen lijkt mij de terugtrekking van de Turkse bezettingstroepen uit Noord-Cyprus. Nu is het zeer merkwaardig dat in het plan dat in dat referendum voorzag – een plan dat gemaakt werd door de secretaris-generaal van de UNO, de heer Kofi Annan – daarvan helemaal geen sprake meer was. Bovendien werd erin voorzien dat 200.000 Turkse kolonisten die door de regering van Ankara naar het eiland Cyprus gestuurd werden na de bezetting in 1974 er mochten blijven. Een deel moest wel weg maar 200.000 mochten blijven. Bovendien was erin voorzien dat de Griekse Cyprioten die uit hun huis en van hun grond verjaagd werden in 1974 niet alleen die grond en hun huis niet terugkregen maar die zelfs niet mochten terugkopen, wat toch zowat het toppunt is. Hoe kan men verwachten dat in die omstandigheden de Griekse bevolking van Cyprus “nai” zou antwoorden op dat referendum. “Nai”, mevrouw de staatssecretaris, betekent in het Grieks: ja.

Het is dan ook logisch dat 75% van de Griekse bevolking het referendum gebruikt heeft om “neen” te stemmen. Niet “nai” maar “neen.” Dat valt niet in de smaak van de Eurocraten in Brussel. Het valt niet in de smaak van de UNO. Dan heeft men het over een mislukking, over een gemiste kans. En men zegt: ja, er moeten nog serieuze problemen geregeld worden want die weigering is in feite een smet op de uitbreiding van de Europese Unie.

Ik vraag mij af hoe dit het geval kan zijn. Men consulteert democratisch een bevolking. De bevolking antwoordt, maar het antwoord valt niet in de smaak van de eurocraten en dus is het fout en is er een smet op de uitbreiding van Europa. Naar mijn bescheiden mening heeft men hier te maken met een echt Europees verzet bij de Griekse bevolking van Cyprus, het tolereren van de bezetting van een eiland dat historisch en cultureel altijd Europees is geweest, een bezetting door een natie die er vreemd is.

Blijkbaar hebben de eurocraten een andere analyse terzake. Zij vinden blijkbaar dat de Grieken fout waren. Sterker nog, zij willen de Grieken straffen voor die politiek niet-correcte verkiezingsuitslag. De brave Turken zullen worden beloond – deze woorden werden gebruikt - omdat ze wel politiek correct hebben gestemd. Ik denk dat de Europese Unie zelf problemen heeft die te maken hebben met de democratische ingesteldheid van de Europese Unie. Het is immers niet de eerste keer dat wij moeten meemaken dat, wanneer een stemming niet in de smaak van de eurocraten valt, men blijft opnieuw stemmingen uitlokken totdat de uitslag wel in de smaak valt. Ik herinner u aan het Verdrag van Maastricht dat oorspronkelijk in Denemarken werd weggestemd. Dan heeft men de mensen 6 maanden later opnieuw naar de stembus geroepen. Het Verdrag van Nice werd oorspronkelijk in Ierland verworpen en ook daar heeft men

(VLAAMS BLOK): Mon interpellation a avant tout pour objectif de dénoncer la politique européenne et ensuite seulement la politique turque. J'estime que l'unification de Chypre est particulièrement souhaitable. A cet effet, le retrait des troupes d'occupation turques basées au nord de l'île constitue une première condition. Le plan Annan prévoyait l'organisation d'un référendum dans le cadre duquel il n'était nullement question d'un retrait. Ce plan permettait également aux 200.000 colons turcs de rester et les Chypriotes grecs qui avaient été chassés en 1974 ne pouvaient même pas racheter leur bien.

Plus de 75 pour cent de la population grecque ont voté contre la réunification lors du référendum. Cette réponse n'a pas eu l'heur de plaire aux eurocrates ni aux Nations Unies. L'Europe estime que ce résultat entache l'élargissement de l'Union. On tolère l'occupation d'une île aux racines culturelles et historiques ancrées en Europe depuis toujours. D'aucuns souhaitent même sanctionner les Chypriotes grecs. Les Turcs sont récompensés car, d'un point de vue politique, ils ont fait le bon choix lors du vote.

La démocratie pose problème au sein de l'UE. Ce n'est pas la première fois que le résultat d'un vote déplaît aux eurocrates. Je fais référence au Danemark en ce qui concerne le traité de Maastricht et à l'Irlande en ce qui concerne le traité de Nice. A chaque fois, un deuxième référendum a été organisé. Par la voix de M. Michel, la Belgique reste fidèle au point de vue européen. Cette attitude a d'étranges conséquences. Aucun pays européen n'a reconnu l'occupation. Seul le gouvernement d'Ankara reconnaît la république turque du nord de Chypre. Un problème d'embargo

de verkiezingen overgedaan.

Ik denk dat dit totaal fout is. Tot mijn grote spijt volgt de Belgische regering en meer in het bijzonder de minister van Buitenlandse Zaken - die hier alweer niet is - die zienswijze. Ik moet mij tot u wenden, mevrouw Ries. De regering kan collegiaal antwoorden, dus u kunt best antwoorden namens de minister. Deze houding van Europa en België heeft zeer merkwaardige consequenties. Geen enkel land in Europa of in de wereld heeft totnogtoe de bezetting van Noord-Cyprus erkend. De Turkse republiek van Noord-Cyprus werd nooit erkend door de Europese naties en werd uitsluitend door de regering van Ankara erkend, wat nogal wiedes is. Ik kan dat de regering in Ankara niet verwijten, want in hun plaats zouden wij dat waarschijnlijk ook hebben gedaan.

Wij hebben dit echter nooit gedaan, er werd een embargopolitiek gevoerd die nu totaal overboord gegooit wordt omwille van weet ik welke Europese visie terzake. Misschien is dit een voorbereiding van de toetreding van Turkije tot Europa, misschien is het een manier om de Amerikanen een plezier te doen, ik weet het niet maar een echte Europese houding is het niet. Ik wil dan ook via u mevrouw de staatssecretaris, aan de regering vragen dat men zich aan de standpunten zou houden die terzake door de Belgische regering al jarenlang verdedigd worden, met name de niet-erkenning. Ik dank u voor uw aandacht.

04.02 Cemal Cavdarli (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de staatssecretaris, alvorens de situatie te schetsen en mijn daarop gebaseerde vraag te stellen, wil ik één ding duidelijk maken. Ik distantieer mij volledig van de houding en sfeer die mijn collega creëert. Ik wil mijn vragen op een neutrale en beschaafde manier tot u richten. Dit terzijde wil ik nu de recente situatie kort schetsen.

De Cypriotische kwestie stond de voorbije weken in de belangstelling van de politieke wereld. De Verenigde Naties onder leiding van Kofi Annan, hebben een poging ondernomen om de verdeeldheid van het eiland teniet te doen. Aan de hand van het Annan-plan konden de Grieks-Cyprioten en de Turks-Cyprioten zich uitspreken over een hereniging van hun eiland. Het resultaat van het referendum is ons allen bekend: met bijna 76 procent spraken de Grieks-Cyprioten zich uit tegen het opgezette verenigingsplan, in Noord Cyprus stemde bijna 65 procent van de bevolking voor de hereniging. Deze uitslag zorgt er nu voor dat op 1 mei 2004 alleen Grieks Cyprus lid wordt van de Europese Unie. Alleen indien beide landsdelen voor de hereniging gestemd hadden, had Turks Cyprus ook kunnen toetreden tot de Europese Unie.

Internationale waarnemers en diplomaten pleiten er nu voor de Turks-Cypriotische gemeenschap uit haar dertig jaar oude economische isolement te halen. Commissaris Verheugen en de VN-gezant voor Cyprus De Soto maakten deze wens kenbaar. Is het immers niet ironisch dat degenen die tegen de hereniging gestemd hebben nu wel lid worden van de Europese Unie?

Ik wil na deze korte schets van de situatie mijn vragen stellen.

Welke stappen zal de minister ondernemen om tegemoet te komen aan de verzuchtingen van Noord-Cyprus dat zijn goodwill heeft

se posait également. Mais l'Europe jette à présent tout par-dessus bord. Est-ce en vue de préparer l'adhésion de la Turquie ou de satisfaire les Américains ? Je souhaiterais que le gouvernement s'en tienne au point de vue défendu depuis des années, à savoir la non-reconnaissance.

04.02 Cemal Cavdarli (sp.a-spirit): Je voudrais franchement prendre mes distances par rapport à l'attitude de mon collègue. Les Etats-Unis ont tenté de mettre un terme à la division de l'île. Les Chypriotes grecs et les Chypriotes turcs ont eu la possibilité, sur la base du plan Annan, de se prononcer pour la réunification de leur île. Les Chypriotes grecs ont voté non à 75,8%. Dans le nord de l'île, 64,9% de la population s'est prononcée pour la réunification. C'est ainsi que seule la partie grecque de l'île deviendra membre de l'UE au 1er mai. Des observateurs internationaux et des diplomates plaident à présent pour que l'on sorte la communauté chypriote turque de l'isolement dans lequel elle se trouve depuis 30 ans.

N'y a-t-il pas une ironie dans le fait que ceux qui ont voté contre la réunification vont à présent faire partie de l'UE?

Quelles initiatives le ministre prendra-t-il pour répondre aux aspirations de la Chypre du Nord,

getoond door de hereniging goed te keuren en het verdient om uit zijn politiek isolement te worden gehaald?

Moet de Europese Unie haar houding herbepalen inzake het internationaal embargo ten opzichte van Noord-Cyprus, teneinde het gebied uit zijn economisch isolement te halen?

Op welke manier moeten de betrekkingen tussen beide delen van het eiland worden geregeld? Wat moet terzake de houding van de EU zijn?

Beschouwt de minister het resultaat van het referendum als een eindpunt of bestaat de mogelijkheid nog om met succes terug te keren tot het VN-plan?

Op welke manier kan ons land zijn communautaire expertise ter beschikking stellen van de Grieks-Cypriotische en de Turks-Cypriotische gemeenschappen opdat eventueel een toekomstige federale Staat Cyprus levensvatbaar zou zijn?

04.03 **Frédérique Ries**, secrétaire d'Etat: Monsieur le président, je voudrais préciser, car j'ai peut-être omis de le faire en début de séance, et bien que je pense que cela ait été notifié à la présidente, que Louis Michel est retenu par un Conseil des ministres conjoint belgo-luxembourgeois à Luxembourg.

Mijnheer Van den Eynde, ik kom tot uw vraag. Het standpunt van de Belgische regering inzake de hereniging van Cyprus is duidelijk en ligt ook vervat in de conclusies van diverse Europese raden. De wens werd herhaalde malen uitgesproken dat een eengemaakt Cyprus op 1 mei zou toetreden tot de Europese Unie. In afwezigheid hiervan zou volgens de bepalingen van protocol 10, gehecht aan het toetredingsverdrag, de toepassing van het acquis communautaire worden opgeschort in het noordelijke gedeelte.

De secretaris-generaal van de Verenigde Naties en zijn team onder leiding van de heer De Soto heeft de afgelopen jaren geen inspanning geschuwd om te komen tot de oplossing van het aanslepende Cyprus-dossier. De doorbraak die in februari in New York werd bereikt inzake de werkwijze om tot een resultaat te komen wettigde enige hoop op een historisch resultaat.

Namens ons land heeft minister Louis Michel het door secretaris-generaal Kofi Annan voorgelegde plan inderdaad begroet als een historische kans tot hereniging. Hij heeft tevens een oproep gericht tot de betrokken leiders opdat die hun verantwoordelijkheid zouden opnemen en de bevolking zouden aansporen om het Annan-plan te aanvaarden. De Cypriotische opdeling werpt immers een smet op de Europese integratie-idee, gebaseerd op een vreedzame en harmonieuze samenleving van de volkeren.

De teleurstelling aangaande het resultaat is meervoudig. Enerzijds, zorgt het resultaat ervoor dat een historische kans wordt gemist. Niet alle Cyprioten genieten op dezelfde wijze van de voordelen van de Europese Unie. Dat deze kans wordt gemist ondanks de grote

qui a montré sa bonne volonté?

L'UE ne devrait-elle pas mettre un terme à l'embargo contre la Chypre du Nord?

Comment régler les relations entre les deux parties de l'île?

Quel est le rôle de l'UE? Le résultat du référendum a-t-il un caractère définitif?

De quelle manière notre pays pourrait-il faire part de son expérience en ce qui concerne les problèmes communautaires?

04.03 Staatssecretaris **Frédérique Ries**: Ik herinner eraan dat de heer Louis Michel hier niet aanwezig kon zijn omdat hij nu zich nu in Luxemburg bevindt waar hij deelneemt aan een Belgisch-Luxemburgse Ministerraad.

La position de la Belgique et du Conseil européen était qu'une république de Chypre unie devait pouvoir adhérer à l'UE le 1er mai. Mais selon le Protocole 10, l'acquis communautaire serait suspendu pour le Nord si la réunification ne devenait pas réalité. Le secrétaire général des Nations unies et ses délégués ont fourni des efforts importants afin de permettre cette réunification. Les progrès sensibles engrangés en février à New York étaient porteurs d'espoir. Le ministre Michel a alors lancé un appel à la communauté internationale pour qu'elle soutienne ce plan Annan.

Le résultat du référendum nous déçoit. Chypre a laissé passer une occasion historique car tous les Chypriotes ne pourront pas profiter des avantages de l'adhésion, et les efforts internationaux se sont avérés vains.

L'attitude de la Turquie et de la partie turque de Chypre allait dans

inspanningen die de internationale gemeenschap zich heeft getroost is des te erger. Ook België heeft met zijn ervaring bijgedragen tot het aandragen van een oplossing. Sporen hiervan zijn terug te vinden in de foundation agreement. Ook de Europese Unie en met name de Europese Commissie heeft blijk gegeven van een constant engagement ten gunste van de hereniging. Getuigen hiervan zijn het resultaat van de uitbreidingsonderhandelingen en de engagementen om een oplossing te helpen ten uitvoer leggen met inbegrip van de predonorconferentie die op 15 april door de Commissie werd georganiseerd. De teleurstelling wordt verzaamd door het feit dat, nu de inspanningen van de internationale gemeenschap om de Turkse en Turks-Cypriotische houding inzake Cyprus in de goede richting te bewegen vruchten afwerpen, deze nu net worden tenietgedaan door het resultaat bereikt aan Grieks-Cypriotische zijde.

Met volle respect voor de beslissing van het Grieks-Cypriotische volk dient echter te worden vastgesteld dat de Grieks-Cypriotische leiders een objectievere en meer verantwoordelijke houding hadden kunnen innemen. Nochtans hebben Turkije en Griekenland in dit zeer gevoelige dossier blijk gegeven van een constructieve houding. Deze teleurstelling wordt gedeeld door de internationale gemeenschap, met inbegrip in het bijzonder van de Europese Unie. De Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen heeft hieraan uiting gegeven op maandag 26 april 2004. Die dag werd echter besloten niet bij de pakken te blijven zitten en resoluut verder te streven naar een verenigd Cyprus in een verenigd Europa. De hele Cypriotische bevolking heeft daarop recht. Er zal dan ook spoedig werk worden gemaakt van de facilitering van de Cypriotische hereniging door ondersteuning van de economische ontwikkeling van de Turks-Cypriotische gemeenschap.

In antwoord op de vraag van de heer Cavdarli wens ik in de eerste plaats te beklemtonen dat slechts één Cyprus tot de Europese Unie toetreedt. Dit werd zo vastgesteld in het protocol nr. 10 van het Toetredingsverdrag. Dat betekent een opschorting van de communautaire verworvenheden op het noordelijke gedeelte in afwezigheid van een oplossing. Minister Louis Michel heeft vandaag op de Raad Externe Betrekkingen een krachtig pleidooi gehouden opdat de Turks-Cypriotische bevolking daadwerkelijk een substantiële ondersteuning zou genieten ten gunste van haar sociaal-economische ontwikkeling. Hij heeft dan ook zijn volle steun verleend aan het opstellen van krachtige conclusies van de Raad die het Coreper oproepen de verordening die uitvoering geeft aan artikel 2 van het protocol nr. 10 van het Toetredingsverdrag, dat voorziet in de opschorting van de verworvenheden in het noordelijk gedeelte, verder te bespreken zodat dit nog vóór 1 mei kan worden aangenomen. Hierbij dient Coreper rekening te houden met de wens van de Raad om aan de Turks-Cypriotische bevolking een blijvende aansporing te geven. Minister Michel heeft samen met zijn collega's in de Raad zeer duidelijk stelling genomen voor het beëindigen van het isolement van de Turks-Cypriotische bevolking. Er werd dan ook aan de Commissie opgedragen een omvattend voorstel terzake te doen. De nadruk ligt zoals eerder gezegd op de economische integratie en op de verbetering van de contacten tussen de twee gemeenschappen.

Er werd duidelijk gesteld dat de 259 miljoen euro, initieel gereserveerd voor steun aan het noordelijke gedeelte ingeval van hereniging, hiervoor wordt aangewend.

le bon sens mais ces progrès ont été réduits à néant par le choix exprimé par la population chypriote grecque. Les dirigeants chypriotes grecs auraient pu adopter une attitude plus responsable.

Lundi, le Conseil Affaires générales et Relations extérieures a dit combien il était déçu. Mais il entend bien continuer à promouvoir une Chypre réunifiée au sein d'une Europe unie. Il s'attachera dans les meilleurs délais à apporter un soutien économique à la communauté chypriote turque.

Il n'y a qu'une Chypre qui adhère à l'Union européenne. Conformément à l'article 2 du Protocole 10, l'acquis communautaire est à présent suspendu pour le Nord du pays. Le ministre Michel entend encore aborder ce sujet avant le 1er mai.

Il souhaite sortir la population chypriote turque de son isolement. Dans l'intervalle, la Commission européenne a été chargée de formuler des propositions tendant à une intégration économique et à une amélioration des contacts entre les communautés. Les moyens financiers qui étaient destinés au Nord du pays après la réunification sont utilisés à cette fin.

Le résultat du référendum n'est pas un aboutissement. Nous comptons mettre à disposition notre expertise communautaire.

Sta mij toe te herhalen dat de uitslag een grote gemiste kans is maar geen definitief eindpunt mag betekenen. Het is op dit moment nog te vroeg om te zien op welke wijze de internationale gemeenschap de draad terug kan opnemen.

Wat België betreft, zal minister Louis Michel, net zoals in het verleden het geval is geweest, zijn volle steun verlenen en met name de communautaire expertise die wij hebben opgebouwd ter beschikking stellen.

Je voudrais vous donner également les tout derniers éléments concernant la réunion du COREPER. Comme je l'ai dit, le Conseil Affaires générales qui s'est tenu lundi à Luxembourg, a donné mandat au COREPER de mettre en œuvre des mesures qui vont permettre à la partie chypriote turque du Nord de s'insérer économiquement dans l'Union européenne, à défaut d'un accord politique.

C'est ainsi que, depuis ce matin, le COREPER se penche sur cette question; la réunion doit encore être en cours actuellement. D'après les toutes dernières informations qui m'ont été communiquées à 14 heures, les dispositions discutées prévoiraient que la partie chypriote turque pourrait faire passer au-delà de la ligne verte - car nous ne pouvons pas parler d'exportation - des produits locaux du Nord de l'île, donc essentiellement des pommes de terre et des agrumes pour permettre l'éclosion économique de cette partie de l'île très pauvre.

La question qui se pose est évidemment de savoir comment placer cette autorisation sous contrôle et éviter que des produits de pays tiers ne profitent, de façon illicite, de cette facilité. Le CAG a clairement voulu démontrer, par l'ouverture de ces discussions, qu'il était exclu de faire payer à la partie chypriote turque le "non" des Chypriotes grecs. Par ces mesures précises d'un point de vue économique, l'Union permettrait donc un commerce entre les deux parties de l'île ainsi que l'accès, surtout pour la partie turque du Nord de l'île, au commerce intracommunautaire. Telles sont les toutes dernières informations que je pouvais vous livrer sur cette question.

Graag zou ik nog informatie willen toevoegen over de laatste ontwikkelingen op de vergadering van het COREPER die nog aan de gang is. De Raad Algemene Zaken die maandag in Luxemburg plaatsvond, droeg het COREPER op maatregelen te treffen waardoor het Turks-Cyprisch gedeelte van Cyprus zich economisch zou kunnen inschakelen in de Europese Unie. Door de besproken bepalingen zou het bepaalde producten (aardappelen, citrusvruchten) over de "groene lijn" heen kunnen vervoeren.

Dat grensoverschrijdend vervoer moet uiteraard worden gecontroleerd om te vermijden dat derde landen een ongeoorloofd voordeel halen uit deze mogelijkheid. Zo heeft de Raad Algemene Zaken aangetoond dat er geen sprake van kan zijn dat de Turks-Cyprioten opdraaien voor het neen van de Grieks-Cyprioten. Zodoende zou de EU handelsbetrekkingen tussen beide landen en vooral de toegang van het Turks-Cyprisch gedeelte tot de handelszone binnen de EU mogelijk maken.

04.04 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, sta mij eerst toe te zeggen dat ik mijn collega en stadsgenoot Cavdarli best begrijp in zijn standpunt. Hij is loyaal ten overstaan van Turkije. Dat is de conclusie van de multiculturele maatschappij waarin wij naar verluidt leven. Ik neem hem dat niet kwalijk, maar ik stel dat wel vast. Dat is een eerste zaak.

Ten tweede zou ik collega Cavdarli toch willen zeggen dat men het die brave Cyprioten – of ze nu Grieks of Turks zijn – toch niet mag aandoen om ze op te solferen met een Belgisch systeem, zoals we dat hier kennen. Dat hebben die mensen niet verdiend.

Dit gezegd zijnde, wil ik toch enkele zaken beklemtonen.

04.04 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Je comprends le point de vue de M. Cavdarli : il fait preuve de loyauté envers la Turquie.

Nous ne pouvons recommander le système belge aux Chypriotes, ils n'ont pas mérité cela!

La secrétaire d'Etat qualifie de camouflet le résultat de la consultation démocratique. Pour

Eerst en vooral heeft de staatssecretaris de woorden gebruikt die ik ook heb gebruikt. Die woorden stonden in haar voorbereid antwoord, te weten: "De resultaten van deze democratische raadpleging van de bevolking worden een smet genoemd". Welnu, dan moet men de mensen niet raadplegen! U vraagt wat de mensen ervan denken, maar ze antwoorden niet naar uw smaak. Mevrouw de staatssecretaris, dit is niet persoonlijk bedoeld want ik weet ook dat u die vragen niet hebt opgesteld en dat u het woordje "smet" hier overneemt vanuit Europa. Als men de mensen naar hun mening vraagt en als ze hun mening geven, is het vanuit een democratisch standpunt onaanvaardbaar om achteraf te spreken over een schande of een smet.

Ten tweede, ik beklemtoon dat wij hier te maken hebben met een totale capitulatie van Europa. Vanaf 1974 heeft Europa geweigerd de wederrechtelijke bezetting van Noord-Cyprus – ik gebruik de woorden die men in deze Kamer altijd heeft gebruikt wanneer het daarover ging – te aanvaarden. Men heeft dus ook geweigerd die Turkse Noord-Cypriotische republiek te respecteren. Nu draait men de zaken totaal om. Men wil zelfs de Grieks-Cyprioten op de vingers tikken omdat ze neen hebben durven zeggen. Men gaat dus alle embargo-acties omzeilen, men gaat de import bevorderen enzovoort. Men heeft daarvoor 250 miljoen euro over. Wel, ik zeg dat dit zeer veel is. Ik denk, mevrouw de staatssecretaris, dat de Griekse bevolking van Cyprus, maar ook de bevolking van het continentale Griekenland deze houding van de Europese Unie zeker niet zal accepteren en terecht, want het gaat hier om een strijd voor een stuk van Europa.

Bijgevolg zal ik een motie indienen waarin ik de regering verzoek – ik weet echter op voorhand reeds dat het hopeloos is – te blijven bij het standpunt dat jarenlang werd ingenomen. Dat was volgens mij terecht.

04.05 Cemal Cavdarli (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de staatssecretaris, ik ga niet beginnen met het veroorzaken van wederzijdse fulminaties. Ik kan echter het volgende aanraden. Iedereen kan de geschiedenis raadplegen. Ik ben in eerste instantie een volwaardig lid van deze federale Kamer en Belg. Dat zeg ik terzijde.

Het volgende kan ik echter niet aanvaarden. Gedurende 30 jaar - tot op heden - heeft men de Turks-Cypriotische gemeenschap gezien als een spelbreker of neen-zegger. We hebben nu gezien dat zij zich hebben neergelegd bij de VN-voorstellen in het algemeen en de voorstellen van Kofi Annan in het bijzonder. Ondanks interne chauvinistische en populistische houdingen van verschillende politieke en andere drukkingsgroepen hebben zij dus uiteindelijk terecht ja gezegd en voor de hereniging van een volwaardig Cyprus gekozen. Dat Cyprus kan dan ook op zijn beurt het welverdiende lidmaatschap van de Europese Unie krijgen. Nu wordt het omgekeerde realiteit. Toch hoor ik van mijn collega dat wij ook deze keer de Turkse kant moeten gaan bestraffen. Waarom moeten we dat doen? Omdat ze ja hebben gezegd? Daarom zeg ik: laten we alstublieft met de hand op hart en geweten en ons baserend op geschiedkundige bewijzen die op tafel liggen de nodige stappen zetten.

quelle raison consulte-t-on alors la population?

En l'espèce, l'Europe capitule. Depuis 1974, l'Europe a refusé de reconnaître l'occupation illégale du nord de Chypre. Elle fait à présent volte-face. Nous entendons rappeler à l'ordre les Chypriotes grecs parce qu'ils ont osé dire non. D'aucuns souhaitent contourner tous les embargos. Un prêt de 250 millions d'euros a été accordé à cet effet. A juste titre, la population grecque de Chypre et la Grèce n'accepteront pas cette attitude de l'UE.

Je dépose une motion dans laquelle j'invite le gouvernement à rester fidèle au point de vue adopté il y a des années.

04.05 Cemal Cavdarli (sp.a-spirit): L'histoire est un livre ouvert. Il est inacceptable que les membres de la communauté chypriote turque aient constamment été assimilés à des saboteurs. En dépit des pressions politiques exercées de tous bords, les Chypriotes turcs ont accepté la réunification. Nous ne pouvons certainement pas les sanctionner pour cela. J'espère que le ministre pourra jouer un rôle important en ce qui concerne l'accueil de la communauté turque au sein de l'Union européenne. Je remercie la secrétaire d'Etat pour son bel exposé à ce propos.

Ik hoop dat onze minister een zeer belangrijke rol kan spelen wat betreft de toekomst van Cyprus.

Mevrouw de staatssecretaris, ik dank u nogmaals voor uw mooie uiteenzetting en antwoord daaromtrent.

Motions

Moties

En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.
Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

Une motion de recommandation a été déposée par MM. Francis Van den Eynde et Guido Tastenhoye et est libellée comme suit:

“La Chambre,
ayant entendu l'interpellation de M. Francis Van den Eynde
et la réponse de la secrétaire d'Etat aux Affaires européennes et aux Affaires étrangères, adjointe au ministre des Affaires étrangères,
demande au gouvernement
de ne modifier en aucune façon la position qu'il a adoptée depuis des années concernant l'occupation illégale de la partie nord de l'île de Chypre par la Turquie.”

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Francis Van den Eynde en Guido Tastenhoye en luidt als volgt:

“De Kamer,
gehoord de interpellatie van de heer Francis Van den Eynde
en het antwoord van de staatssecretaris voor Europese Zaken en Buitenlandse Zaken, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken,
verzoekt de regering
haar sinds jaren ingenomen standpunt ten opzichte van de wederrechtelijke Turkse bezetting van Noord-Cyprus in geen enkel opzicht te veranderen.”

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Mohammed Boukourna et Jean-Luc Crucke.

Een eenvoudige motie werd ingediend de heren Mohammed Boukourna en Jean-Luc Crucke.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.
Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05 Question de M. Mohammed Boukourna au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "la convention pour la sauvegarde du patrimoine culturel immatériel" (n° 2675)

05 Vraag van de heer Mohammed Boukourna aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het verdrag ter bescherming van het immaterieel cultureel erfgoed" (nr. 2675)

05.01 Mohammed Boukourna (PS): Monsieur le président, madame la secrétaire d'Etat, l'UNESCO a inscrit en novembre 2003 parmi les chefs-d'œuvre du patrimoine oral et immatériel de l'humanité, une médecine ancestrale pratiquée par les Indiens des hauts plateaux andins de Bolivie. Cette médecine s'appuie sur une pharmacopée parmi les plus importantes du monde. Il s'agit en fait du dernier chef-d'œuvre inscrit sur une liste qui en compte déjà 47, avec notamment le Carnaval de Binche, la tradition de la récitation védique en Inde ou encore les fêtes indigènes dédiées aux morts au Mexique.

05.01 Mohammed Boukourna (PS): In november 2000 voegde de Unesco aan de lijst van 47 meesterwerken die van het mondelinge en het immateriële erfgoed van de mensheid deel uitmaken, een ancestrale geneeskunde van de indianen uit Bolivië toe. De inschrijving op de lijst biedt echter geen afdoende

Cependant, cette inscription au patrimoine de l'humanité ne suffit pas pour lui assurer une protection adéquate des appétits du marché et plus particulièrement des grandes firmes pharmaceutiques qui y voient une source d'innovations à breveter et surtout à commercialiser.

Pour en assurer la protection, l'inscription sur la liste de l'UNESCO est insuffisante car c'est la Convention pour la sauvegarde de ce patrimoine qui servira de levier opérationnel. En effet, cette Convention constitue un instrument juridique qui vient compléter les autres conventions de l'UNESCO qui s'attachent, elles, à la préservation du patrimoine sous ses formes matérielles.

La Convention prévoit notamment la réalisation d'inventaires nationaux des éléments à protéger, la création d'un Comité intergouvernemental de sauvegarde du patrimoine culturel immatériel composé d'experts des futurs Etats parties à la Convention, ainsi que la constitution de deux listes, l'une représentative du patrimoine culturel immatériel de l'humanité, l'autre regroupant les éléments de ce patrimoine nécessitant une sauvegarde urgente.

Cette convention entrera en vigueur trois mois après avoir été ratifiée par trente Etats. A ce jour, l'Algérie serait le seul et premier Etat membre à avoir ratifié cette convention de l'UNESCO.

Madame la secrétaire d'Etat, puis-je vous demander ce qu'il en est de la Belgique et quelles sont vos intentions en la matière?

05.02 **Frédérique Ries**, secrétaire d'Etat: Monsieur le président, monsieur Boukourna, comme vous l'avez rappelé, cette Convention pour la sauvegarde du patrimoine culturel et immatériel a été adoptée formellement à l'UNESCO le 17 octobre 2003. Il faut rappeler que les conventions de l'UNESCO ne requièrent pas de signature des parties.

La Convention a été considérée par le groupe de travail "Traités mixtes" qui se réunit au SPF Affaires étrangères comme relevant de la compétence exclusive des Communautés; en fait état, le procès-verbal de la réunion du 7 octobre 2003. Ce sont donc exclusivement ces instances qui sont invitées à entamer la procédure d'approbation parlementaire afin que nous puissions – et vous avez souligné l'urgence – ratifier ce texte.

Dès la signature formelle de cette convention par le directoire exécutif de l'UNESCO, les services Affaires étrangères ont procédé, le 7 janvier 2004, à l'édition des copies conformes du texte officiel à l'intention des Communautés qui sont compétentes en la matière. La procédure est maintenant entre leurs mains. Tout comme vous - et vous en avez rappelé l'importance circonstanciée - nous souhaitons bien entendu que les choses aillent le plus rapidement possible et que la procédure soit menée à terme.

05.03 **Mohammed Boukourna** (PS): Madame la secrétaire d'Etat, je vous remercie pour votre réponse.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

bescherming. Die kan immers enkel in het kader van het Verdrag ter bescherming van het immaterieel cultureel erfgoed worden geboden.

Overeenkomstig dat Verdrag moeten nationale inventarissen van te beschermen goederen worden opgesteld, moet een intergouvernementeel comité ter bescherming van dat erfgoed worden opgericht en moeten twee lijsten worden opgesteld: een lijst met het te beschermen erfgoed, enerzijds, en een lijst met het erfgoed waarvoor op korte termijn beschermingsmaatregelen moeten worden genomen, anderzijds.

Dat Verdrag treedt in werking nadat het door dertig landen werd geratificeerd. Op dit ogenblik lijkt dat enkel voor Algerije het geval te zijn.

Wat is België in dat verband van plan?

05.02 Staatssecretaris **Frédérique Ries**: Op 17 oktober 2003 werd het Verdrag ter bescherming van het immaterieel cultureel erfgoed formeel door de UNESCO aangenomen. Tijdens zijn vergadering van 7 oktober 2003 besliste de Werkgroep Gemengde Verdragen dat de Gemeenschappen hier exclusief bevoegd voor zijn. Het is dan ook op dat niveau dat de parlementaire goedkeuringsprocedure moeten worden aangevat zodat wij deze tekst kunnen bekrachtigen. De procedure ligt in hun handen. Wij hopen met u dat zij zo snel mogelijk verloopt.

La discussion des questions et interpellations se termine à 16.06 heures.
De bespreking van de vragen en interpellaties eindigt om 16.06 uur.